

Waarnemingenoverzicht 2008

2008 was een gevarieerd vogeljaar met enkele bijzonder waarnemingen zoals de tweede IJsdruiker voor het werkgebied en de landelijke invasie van Roodpootvalken die ook in het werkgebied niet onopgemerkt bleef. In totaal zijn er 3258 waarnemingen via de site van de vogelwerkgroep ingevoerd. Er zijn in 2008 geen nieuwe soorten voor het werkgebied waargenomen. Voor het maken van het overzicht is een selectie gemaakt uit het waarnemingenarchief zoals die te vinden is op de site (www.vogelwerkgroeparnhem.nl). Niet alle soorten zijn vermeld maar er is een keuze gemaakt van leuke en bijzondere soorten in het werkgebied. Ook zijn een aantal "gewone" soorten opgenomen. Voor de volledigheid van de waarnemingen is tevens gebruik gemaakt van externe bronnen zoals waarneming.nl en dutchbirding.nl. Ik wil een ieder die zijn waarnemingen heeft doorgegeven hartelijk danken.

Zwanen tot valken

Overvliegende **Wilde Zwanen** werden gemeld op 18 februari; 40 over Elsberg en op 24 februari 75 over Arnhem. Op 23 november vlogen er 7 over Doesburg en op 13 december werden 4 vogels waargenomen in de Jezuitenwaai. Vijf **Kleine Zwanen** vlogen op 5 april over Arnhem. Op 28 september werd een onbekend aantal gehoord in de mist bij Dieren.

De bekende witte fase **Sneeuwgangs** van de Havikerwaard werd weer gemeld van 5 januari tot 23 januari. Een geringde **Dwerggangs** van dubieuze afkomst was van 6 januari tot 18 maart aanwezig in de omgeving van Dierense uiterwaard. Op 8 november werd een exemplaar waargenomen in de Fraterwaard. Een groep van maximaal 200 **Taigarietgangs** werd op 9 januari gezien bij Didam. Een klein groepje van 4 vogels werd op 5 januari waargenomen bij Spankeren. In totaal

werden er 52 **Kleine Rietganzen** in diverse groepen waargenomen. Op 9 oktober vlogen tien exemplaren over Arnhem; veertien op 20 oktober over Velp en op 13 november dertien eveneens over Velp. **Roodhalsganzen** werden gezien op 22 februari bij Angeren; 25 februari in de Jezuitenwaai en twee op 8 maart bij het Dierense veer. Van 25 oktober tot 7 december werd een exemplaar op diverse plaatsen in de omgeving van de Fraterwaard waargenomen. Een **Rotgangs** was op 27 januari in een grote groep Kolganzen aanwezig in de Velperwaard. Op diverse plaatsen werden **Casarca's** waargenomen. Interessant is een groep van negen die op 7 oktober aanwezig was op het Azewijnsche Broek. Bijzondere ring terugmelding is die van een mannetje **Manderij-eend** die op 10 augustus 2005 in Velp als eerstejaars vogels is geringd en op 13 september 2008 dood werd gevonden in Svorksjøn, Sør-Trondelag in Noorwegen. Een mannetje **Krooneend** liet zich op 13 april zien in de Jezuitenwaai. Twee **Toppers** waren op 17 januari en op 1 februari aanwezig op het Stroombroek. Op 12 januari zwom een 1^e jaar mannetje op de Rhederlaag. Bizar is de vondst van een dood vrouwtje **Eider** in een vogelkijkhut in de Meinerswijk op 10 mei. De **Grote Zee-eenden** die in 2007 aanwezig waren in de Huissensche waard waren hier nog tot 10 januari te zien. Van 18 februari tot 29 maart zwom een vrouwtje in de Lobberdensche waard. Op 7 december was een vrouwtje aanwezig op de Bijland. Een **Zwarte Zee-eend** werd op 16 februari gezien in de Lobberdensche waard. Drie **Middelste Zaagbekken** werden gezien op 20 april in de Havikerwaard. Andere exemplaren werden waargenomen op 20 december op de Rhederlaag en op 27 december vier bij Tolkamer. Een **Roodkeelduiker** zwom op 9 februari in de Meinerswijk. Op 7 december werd een exemplaar gezien in de Havikerwaard. Een mooi ontdekking

Ijsduiker, Lobberdensche Waard, 7 april, Erik de Waard

was een onvolwassen **Ijsduiker** die van 29 maart tot 7 april zwom in de Lobberdensche waard. Het betreft hier de tweede waarneming voor het werkgebied. De eerste waarneming werd 20 jaar eerder gedaan op 11 december 1977 op de Bijland. Twee **Roodhalsfuten** zwommen op 19 februari in de Lobberdensche waard. Van 8 t/m 27 maart en op 20 december was een exemplaar aanwezig op de Rhederlaag. Vier **Geoorde futen** werden gezien op 13 mei in de Omsteeg; 18 mei op de Rijkerswoerdse plassen; 23 juli, drie op de Omsteeg en van 12 tot 28 augustus op kleigaten Oldenburg. **Roerdampen** werden waargenomen uit de Jezuitenwaai, Erfkamerling-schap en Bergsche Hoofd. Op 3 september en 5 december werden twee vogels waargenomen bij het Bergsche Hoofd. Van 9 april t/m 21 juni was een roepend mannetje **Woudaap** aanwezig in de Jezuitenwaai. Op 3 juli werd een in noordwestelijke richting vliegende **Koereiger** opgemerkt bij Elderveld, Arnhem en later over de Linge bij Bergenden. Een **Kleine Zilverreiger** werd op 24 februari tijdens een slaapplaatstelling in de Jezuitenwaai waargenomen. Van 18 augustus tot 12 september verbleven maximaal drie vogels in de omgeving van de Jezuitenwaai. Voor zover bekend de eerste geringde **Grote Zilverreiger** voor het werkgebied werd op 13 september waargenomen op de Oude Waal bij de Bijland. Op 19 oktober is de zelfde vogel met kleuring geel 000 waargenomen bij Erlecom. De vogel is op 8 juni 2007 geringd in Jeriorsko Reservoir in

Polen op ongeveer 1000 kilometer van de Oude Waal. Op 5 juli werd een adulte **Kwak** gezien in Babberich. Helaas bleef deze waarneming geheim. Op 8 augustus werden twee **Zwarte Ooievaars** cirkelend gezien boven Sonsbeek en later over de Rijkerswoerdse plassen. Op 17 augustus vloog een exemplaar langs de Eltenberg; op 20 augustus over Pannerden en op 28 september in de Fraterwaard. **Lepelaars** werden in kleine aantal zowel in het voor- als najaar waargenomen. Op 15 augustus werd een groep van 17 vogels waargenomen in de Jezuitenwaai. **Ruigpootbuizerds** werden waargenomen boven de wijk Beinum in Doesburg op 17 februari en op 10 oktober vloog een exemplaar over trektepunt Beemsterweg. Vanaf 15 april tot 31 mei werden in totaal zeven overtrekkende **Zwarte Wouwen** waargenomen op diverse plekken. Op 24 maart trok de eerste **Rode Wouw** van het voorjaar over de Wehlse Beek. Totaal werden in het voorjaar negen doortrekkende vogels waargenomen. 23 april bleek een goede trekdag met drie vogels over de Jezuitenwaai en twee over de Posbank. Vanaf 25 juli tot 14 december werden in totaal zes vogels gemeld. Op 22 augustus werd een overvliegende **Slangenarend** gemeld bij Laag Soeren. In totaal werden zes **Grauwe Kiekendieven** waargenomen. Opvallende waarnemingen zijn; mannetje die op 24 juni en op 11 juli werd gezien op vliegveld Delen. Op 11 juli werd

Rode Wouw, Jezuitenwaai, 24 april, Koos Dansen

hier ook een vrouwtje gezien. Een vrouwtje met zender werd op 24 augustus gezien bij Nieuwe Haven in Arnhem. Het betreft hier een vogel van het zenderproject van Ben Koks. In het voorjaar werden vanaf 22 maart vijf **Visarenden** doorgegeven. Vanaf 27 juli werden in totaal 29 vogel waargenomen waarvan er alleen al 18 overtrekkend zijn waargenomen bij trektelpost Eltenberg. De invasie van **Roodpootvalken** bleef hier ook niet onopgemerkt. Van 11 mei tot 5 juni werden in totaal 16 vogels waargenomen. De grootste groep betrof drie vogels op 2 en 5 juni op de Worth-Rhederheide. **Smellekens** werden alleen in het najaar waargenomen. Vanaf 13 september werden in totaal veertien vogels waargenomen.

Rallen tot steltlopers

Vanaf 25 april tot 7 juli werden op diverse plekken in totaal elf **Kwartels** gehoord. In totaal werden in mei en juni vijftien roepende **Kwartel-**

koning op diverse plekken in de uiterwaarden gehoord. Op 21 juni werden vijf vogels gehoord in de Vaalwaard. In het voorjaar werden van 27 maart t/m 6 april in totaal 21 **Kraanvogels** waargenomen. In het najaar van 31 oktober tot 24 november werden in totaal 37 vogels verdeeld over drie waarnemingen waargenomen. Een verrassing waren twee **Steltkluten** die zich kort lieten bewonderen op 10 mei in de uiterwaarden bij Driel. Een geringde steltkluut van onbekende afkomst was op 20 december aanwezig in het Azewijnsche Broek. **Bontbekplevieren** werden gezien op 9 september in de Loowaard; op 11 september, vijf vogels, en op 7 oktober een vogel op het Azewijnsche Broek. **Goudplevieren** blijven een schaarse verschijning. Op 15 maart werden acht vogels overvliegend gezien bij Doesburg, op 9 augustus waren er twee ter plaatse bij Bergerden en op 16 augustus werd een exemplaar overvliegend gezien bij de

Eltenberg. Op 16 februari was een **Zilverplevier** aanwezig in de Rhederlaag. Op 2 en 16 oktober werd een exemplaren gezien bij het Azewijnsche Broek. Een invallende vogel werd waargenomen op een bouwterrein bij het Duivense Broek op 6 oktober. Bijzonder voor het werkgebied is de waarneming van **Steenloper** die zich op 31 augustus liet bewonderen bij de Kleigaten van Olburger. Een **Krombekstrandloper** was op 5 september aanwezig in het Azewijnsche Broek. Met uitzondering van een waarneming op 9 maart bij Westervoort werden alle waarnemingen van **Bonte Strandlopers** in het najaar gedaan. Van 18 augustus tot 24 oktober werden in totaal tien vogels waargenomen. **Kleine Strandlopers** werden dit jaar alleen waargenomen bij het Azewijnsche Broek op 11 september en op 7 oktober. Opmerkelijk was de waarneming van een baltsende **Temmincks Strandloper** op 11 mei bij Bergenden. **Bokjes** werden waargenomen op 6 januari in de Meinerswijk; op 19 maart drie in de Jezuïtenwaai; op 20 maart was hier nog een exemplaar aanwezig; op 11 april op de Empesche en Tondensche Heide en op 14 november in de Loowaard. Vanaf eind februari werden weer **IJslandse Grutto** waargenomen. Op 25 februari en 5 maart was een exemplaar aanwezig bij Bergerden en op 8 maart waren

hier vijftien vogels aanwezig. Van 20 april tot 10 mei werden op de Bijland, Jezuïtenwaai en Het Stroombroek **Dwergmeeuwen** waargenomen. De grootste groep betrof 30 exemplaren die op 24 april boven de Bijland vlogen. In het najaar is deze soort een stuk schaarser met waarnemingen op 28 augustus van een juveniel op de Bijland; op 9 november in de Loowaard en een 1^e winter op 15 november op de Bijland. Een **Zwartkopmeeuw** werd op 6 juli gezien op het Azewijnsche Broek. In totaal werden er 42 **Geelpootmeeuwen** waargenomen van diverse plaatsen. **Pontische meeuwen** werden gemeld van diverse plaatsen met in totaal elf exemplaren. Bijzonder was de waarneming van een langs vliegende **Lachstern** in de Jezuïtenwaai op 3 mei. Een **Witwangstern** ziet zich fraai bekijken op 24 april in de Zwarte Sterren kolonie in de Jezuïtenwaai.

Uilen tot gorzen

Er werden opvallend meer **Velduilen** waargenomen dan voorgaande jaren. Velduilen werden gezien; op 25 januari overvliegend over het Looveer bij Huissen; op 1 maart werd een exemplaar dood gevonden in het prikkeldraad in het Duivense Broek; 28 maart in het Schuytgraaf en op 4 april werd een exemplaar jagend gezien bij Oud Zevenaar. In het najaar werd een exemplaar op 24 november gezien in het Duivense Broek. Waarnemingen van **Draaihals** blijven schaars

Waterspreeuw (close up), park Rosendaal, 18 februari, Erik de Waard

op 22 april was een doortrekker aanwezig in het Koolhof en op 25 augustus werd een vogel gemeld uit de Meinerswijk. **Middelste Bonte Spechten** werden gezien bij kasteel Middachten op 27 januari en 8 februari en op 16 februari werden twee vogels gemeld op Groot Warnsborn. Bijzonder voor het werkgebied was een **Grote pieper** die op 1 november over trektelpost Beemsterweg vloog. Een **Duinpieper** werd gezien op 31 augustus op de Empesche en Tondensche Heide. Bijzonder is de waarneming van drie adulte en een juveniel exemplaar die zich op 8 september fraai lieten bekijken en fotograferen op het Azewijnsche Broek. Overvliegende vogels werden op 20 en 28 september waargenomen bij trektelpunt Beemsterweg. Vanaf eind april is het goed opletten op **Engelse Kwikstaarten** tussen de Gele Kwikstaarten. Op 26 april werd een vogel waargenomen op het Hondsbroeksche Pleij, 28 april één in de Jezuïtenwaai en op 8 mei één bij de Omsteg. De doortrek van **Noordse kwikstaart** vond plaats van 28 april t/m 10 mei. Kleine aantallen, maximaal drie, werden gemeld uit de Jezuïtenwaai, Roswaard en Rosande Polder. Een **Rouwkwikstaart** was ter plaatse in de Loowaarden op 5 april. Dat er dit jaar geen **Pestvogel**

invasie was blijkt wel uit de uit de geringe aantal waarnemingen; één bij Doesburg op 2 november en acht in Elderveld, Arnhem op 1 december. De **Waterspreeuw** die in 2007 aanwezig was op Park Rosendaal was hier tot 27 februari aanwezig. Op 10 januari werden hier zelfs twee vogels gezien. In het voorjaar van 31 maart t/m 25 april werden in totaal twaalf **Beflijster** gemeld. Met maar een waarneming op 10 oktober van een overvliegend vogel bij trektelpost Beemsterweg is de soort een stuk schaarse in het najaar. Een **Sprinkhaanzanger** zong op 15 april bij de Lamme IJssel. In totaal werden zeven vogels gemeld uit verschillende gebieden. Een **Rietzanger** liet zich horen en zien op 13 en 23 april in de Jezuïtenwaai. Van 30 maart t/m 24 april werden maximaal vier **Baardmannen** gezien in de Jezuïtenwaai. Tussen 7 en 30 december werden verschillende vogels gezien; vier bij Doesburg op 7 december; vijf bij Bergsche hoofd op 14 december en maximaal vier in de Jezuïtenwaai op 30 december. Vanaf 28 april waren weer **Grote Karekieten** aanwezig in de Jezuïtenwaai. Maximaal werden er vier exemplaren gedurende het broedseizoen waargenomen. Een mooi mannetje **Buidelmees** liet zich zien op 31 maart in de Jezuïtenwaai. Op

6 april werden hier drie vogels gezien waarvan er twee waren geringd. Tevens werden hier op 8 april en op 4 juli een exemplaar waargenomen. Vanaf 12 mei was een paartje druk bezig een nest te bouwen in het Erfkamerlingschap. De eerste **Wielewaal** werd gezien op 11 mei op de Bijland. Daarna zijn er vogels gezien op de Empesche en Tondensche Heide op 12 mei en bij de Oude waal op 1 juni. Bijzonder is de waarneming van 7 roepende vogels in het Leusveld op 12 mei. Een mannetje **Grauwe Klauwier** werd op 13 mei gezien in Erfkamerlingschap en op 1 juni was een vrouwtje aanwezig op de Worth-Rhederheide. **Klapeksters** werden tot 18 april en vanaf 28 september waargenomen op de bekende plekken op de Veluwe. Buiten de Veluwe werden vogels waargenomen in de Havikerwaard van 3 t/m 13

april; op het Azewijnsche Broek op 18 oktober en op 19 november op de Bijland. Een **Notenkraker** vloog op 11 oktober over het Spijkerkwartier in Arnhem. Een niet alledaagse verschijning in de vorm van een **Bonte Kraai** liet zich van 15 t/m 18 maart bekijken bij Didam. Een overvliegende **Europese Kanarie** werd op 6 mei waargenomen in Doesburg en op 9 mei was een exemplaar kortstondig aanwezig in Pannerden. Een **Ortolaan** vloog op 28 april over de Rosanderpolder en op 21 september werd een exemplaar waargenomen bij zweefvliegveld Terlet. Een overvliegende **Grauwe Gors** werd gezien en gehoord op 16 oktober in de Meinerswijk en op 29 april was een zingende exemplaar aanwezig in de Jezuïtenwaai.

Arjen Poelmans